

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	1 4 1 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
<i>Рік підготовки:</i>	3
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

К.Т.Н., доц., Філімоненко Ніна Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
доцент кафедри електричної інженерії

посада

kostiantyn.kun@gmail.com

електронна адреса

+38(095)8984294

телефон

Skype:

nfilimonenko

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни є: оволодіння студентами знання з структури систем електропостачання, режимами роботи їх та основних приймачів електроенергії.

Основними завданнями вивчення даної дисципліни є:

- формування умінь вибору основного обладнання систем електропостачання;
- проектування схем електропостачання з вибором сучасних конструктивних рішень.

Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- характерні приймачі електроенергії і основні джерела електропостачання, класифікацію споживачів електроенергії за основними експлуатаційно-технічними ознаками: призначенню, роду струму, напрузі, потужності, режимам роботи, необхідного ступеня надійності живлення;

- основні методи визначення розрахункових навантажень і область їх застосування, методи визначення втрат потужності і електроенергії в елементах системи електропостачання промислових підприємств, визначення витрати електроенергії;

- основні поняття про методи розрахунку струмів коротких замикань, призначення розрахунків, практичні методи розрахунку струмів коротких замикань;

- принципи побудови і основні елементи системи електропостачання промислових підприємств, умовні позначення елементів систем електропостачання на схемах.

Вміти:

- визначити розрахункові навантаження за допомогою коефіцієнта попиту, розрахункового коефіцієнта, а також за питомими показниками потужності і енергії, розрахувати втрати потужності і електроенергії в різних елементах системи електропостачання;

- виконати порівняльний аналіз різних джерел електропостачання промислових підприємств;

- оцінити чинники, що впливають на вибір типу лінії і спосіб її прокладки усередині будівель або по території підприємства;

- вибрати розрахунковий вид короткого замикання і розрахункові умови залежно від мети розрахунку, скласти схему заміщення для розрахунку струмів короткого замикання, розрахувати струми короткого замикання, оцінити теплову і електродинамічну дію струмів короткого замикання;

- скласти спрощену схему введення високої напруги трансформатора цехової ТП, виконати порівняльний аналіз застосування різних схем живлення цехових підстанцій від радіальної або магістральної ліній;

- скласти спрощену однолінійну схему живлення трансформаторів ГЗП радіальними або магістральними лініями, вибрати число і потужність трансформаторів.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання з дисциплін «Вища математика», «Теоретичні основи електротехніки», «Електрична частина станцій та підстанцій», «Електротехнічні матеріали», «Основи метрології та електричних вимірювань».

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів професійно необхідних знань.

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації;
- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі;
- здатність розв'язувати практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1 Приймачі електричної енергії												
Тема 1. Введення. Зміст і завдання курсу.	10	2				8	11					11
Тема 2. Характеристики основних приймачів електричної енергії промислових підприємств	28	5		4		21	34	2	2	2		28
Разом за змістовим модулем 1	38	7	0	4	0	29	45	2	2	2		39
Усього годин	38	7	0	4	0	29	45	2	2	2		39
Модуль 2												
Змістовий модуль 2 Розрахунок електричних навантажень												
Тема 1. Розрахунок електричних навантажень	41	7		3		29	43	2	2			39
Разом за змістовим модулем 2	41	7	0	3	0	29	43	2	2	0		39
Усього годин	79	14	0	7	0	58	88	4	4	2		78
Модуль 3												
Змістовий модуль 3 Елементи системи електропостачання, та розрахунок струмів												
Тема 1. Витрати електроенергії та засоби їх зменшення	36	6	2	4		24	37	2	2			33
Тема 2. Елементи системи електропостачання промислових підприємств	41	7	2	4		28	39					39
Тема 3. Розрахунок струмів коротких замикань	44	8	4			32	44					44
Разом за змістовим модулем 2	121	21	8	8	0	84	120	2	2	0		116
Усього годин	200	35	8	15	0	142	208	6	6	2		194
Модуль 4												
Змістовий модуль 4. Схеми електропостачання												
Тема 1. Схеми електропостачання	58	10	2	2		44	54					54
Тема 2. Реактивна потужність та її компенсація	66	11	4	4		47	62	2	2	2		56
Разом за змістовим модулем 4	124	21	6	6	0	91	116	2	2	2		110
ІНДЗ			-	-		-			-	-		-
Усього годин	324	56	14	21	0	233	324	8	8	4	0	304
Разом:	324	56	14	21	0	233	324	8	8	4	0	304

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Приймачі електричної енергії

Тема 1. Введення. Зміст і завдання курсу.

Загальні відомості про системи електропостачання промислових підприємств. Основні поняття і визначення. Переваги об'єднання ізольованих станцій в енергосистему. Перспективи розвитку систем електропостачання промислових підприємств.

Тема 2. Характеристики основних приймачів електричної енергії промислових підприємств

Класифікація приймачів електричної енергії по напрузі, струму, частоті, потужності, режимам роботи, технологічному призначенню, ступеню надійності живлення. Характеристики основних приймачів електричної енергії. Основні показники, що визначають якість електричної енергії у її приймачів. Електроприймачі, що знижують якість електроенергії живлячої мережі.

Змістовий модуль 2. Розрахунок електричних навантажень

Тема 1. Розрахунок електричних навантажень

Графіки електричних навантажень. Основні величини і коефіцієнти, що характеризують роботу електроприймачів. Визначення розрахункових навантажень методами коефіцієнта попиту, розрахункового коефіцієнта, по питомому електроспоживанню і питомій щільності навантажень. Визначення електричних навантажень однофазних електроприймачів. Схеми включення трифазних і однофазних електроспоживачів. Розподілення споживачів по фазах. Розрахунок навантаження найбільш завантаженої фази.

Змістовий модуль 3. Елементи системи електропостачання, та розрахунок струмів КЗ

Тема 1. Витрати електроенергії та засоби їх зменшення

Визначення витрат електроенергії. Втрати потужності і електричної енергії в різних елементах системи електропостачання промислових підприємств. Засоби зменшення активного навантаження. Регулювання графіків навантаження.

Тема 2. Елементи системи електропостачання промислових підприємств

Основні поняття про мережі промпідприємств: цехові і розподільні мережі, класи напруг, основні елементи мереж, незамкнуті і замкнуті мережі, вживані типи провідників. Електропроводка з ізольованими дротами, варіанти відкритої і прихованої проводки. Кабельні лінії. Шинопроводи.

Тема 2. Розрахунок струмів коротких замикань

Загальні поняття про режими роботи електричних мереж. Види коротких замикань. Причини виникнення і наслідку коротких замикань. Розрахунок струмів коротких замикань. Розрахунок струмів однофазних замикань. Наслідки дії струмів коротких замикань та їх обмеження

Змістовий модуль 4. Схеми електропостачання

Тема 1. Схеми електропостачання

Конструктивне виконання підстанцій Принципи побудови схем електропостачання цехових трансформаторних підстанцій (ТП): схеми з'єднання трансформаторів цехових ТП із збірними шинами НН, схеми введення лінії ВН в цехову ТП, схеми ліній ВН і НН, що відходять. Принципи побудови схем електропостачання ГПП. Типові схеми електропостачання підприємств. Вибір місця споруди підстанції.

Тема 2. Реактивна потужність та її компенсація

Теоретичне обґрунтування появи та можливості компенсації реактивної потужності. Джерела і приймачі реактивної енергії. Засоби компенсації реактивної потужності

Теми практичних занять (заочна форма)

№	Назва теми	Кількість годин
1	Втрати потужності і енергії в окремих елементах електропостачання і їх розрахунок	2
2	Вибір перетину дротів, кабелів і шин по економічній щільності струму і по нагріву	2
3	Розрахунок захисного заземлення	2
4	Розрахунок і вибір компенсуючих пристроїв для компенсації реактивного навантаження: Необхідність компенсації реактивної потужності; Компенсуючі пристрої компенсації реактивної потужності; Визначення потужності компенсуючих пристроїв	2
	Разом:	8

Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вступне заняття. Техніка безпеки.	2
2	Дослідження графіку навантаження	2
	Разом:	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та питань	Кількість годин
1	Введення. Зміст і завдання курсу. Загальні відомості про системи електропостачання промислових підприємств. Основні поняття і визначення. Переваги об'єднання ізольованих станцій в енергосистему. Перспективи розвитку систем електропостачання промислових підприємств.	11
2	Характеристики основних приймачів електричної енергії промислових підприємств. Класифікація приймачів електричної енергії по напрузі, струму, частоті, потужності, режимам роботи, технологічному призначенню, ступеню надійності живлення. Характерні приймачі електричної енергії. Основні показники, що визначають якість електричної енергії у її приймачів. Електроприймачі, що знижують якість електроенергії живлячої мережі.	28
3	Розрахунок електричних навантажень. Графіки електричних навантажень. Основні величини і коефіцієнти, що характеризують роботу електроприймачів. Визначення розрахункових навантажень методами коефіцієнта попиту, розрахункового коефіцієнта, по питомому електроспоживанню і питомій щільності навантажень.	39
4	Витрати електроенергії та засоби їх зменшення. Визначення витрат електроенергії. Втрати потужності і електричної енергії в різних елементах системи електропостачання промислових підприємств. Засоби зменшення активного навантаження. Регулювання графіків навантаження	33
6	Елементи системи електропостачання промислових підприємств Основні вимоги, що пред'являються до енергосистем як основним джерелам живлення споживачів електроенергією. Стійкість роботи електроспоживачів. Основні поняття про мережі промпідприємств: цехові і розподільні мережі, класи напруг, основні елементи мереж, незамкнуті і замкнуті мережі, живані типи провідників. Електропроводка з ізольованими дротами, варіанти відкритої і прихованої проводки.	39
7	Розрахунок струмів коротких замикань	44

	<p>Загальні поняття про режими роботи електричних мереж. Види коротких замикань. Причини виникнення і наслідку коротких замикань. Призначення розрахунків струмів коротких замикань. Основні поняття про методи розрахунку коротких замикань. Практичні методи розрахунку (метод розрахункових кривих). Особливості режиму роботи мережі при однофазному замиканні. Розрахунок струму замикання на землю. Наслідки дії замикань на землю. Електродинамічна і електротермічна дії струмів коротких замикань. Основні засоби обмеження струмів коротких замикань.</p>	
9	<p>Схеми електропостачання Комутаційні апарати в установках напругою до і вище 1000В. Трансформатори струму і трансформатори напруги. Призначення, область застосування. Призначення елементів підстанцій і розподільних пристроїв. Призначення і класифікація підстанцій. Конструктивне виконання підстанцій: закрыта і відкрита установка електроустановки. Типи схем електричних з'єднань підстанцій (блокові без збірних шин на стороні ВН; із збірними шинами на стороні ВН). Схеми електропостачання цехових трансформаторних підстанцій. Принципи побудови схем електропостачання цехових трансформаторних підстанцій (ТП): схеми з'єднання трансформаторів цехових ТП із збірними шинами НН, схеми введення лінії ВН в цехову ТП, схеми ліній ВН і НН, що відходять. Принципи побудови схем електропостачання ГПП. Типові схеми електропостачання підприємств. Вибір місця споруди підстанції.</p>	54
10	<p>Реактивна потужність та її компенсація Причини і значення проведення заходів з компенсації реактивної потужності. Джерела реактивної потужності. Технічні характеристики джерел реактивної потужності. Економічні характеристики джерел реактивної потужності і витрати на генерацію та передачу реактивної потужності. Зниження споживання реактивної потужності на напрузі до 1 кВ без застосування компенсуючих пристроїв. Заміна мало завантажених двигунів двигунами меншої потужності. Зниження напруги у мало завантажених двигунів. Обмеження холостого ходу працюючих асинхронних двигунів. Підвищення якості ремонту двигунів Заміна асинхронних двигунів синхронними.</p>	56
	Разом:	304

Індивідуальні завдання

Курсовий проект.

Етапи розрахунку курсового проекту

Вступ

1. Розрахунок електричних навантажень.
Розрахунок електричного навантаження цеху №1 без освітлення.

Розрахунок електричних навантажень групи цехів.

Вибір потужностей цехових трансформаторних підстанцій та компенсуючих пристроїв.

Побудова картограми електричних навантажень.

2. Проектування та техніко-економічний розрахунок зовнішнього електропостачання.
Технічний розрахунок для I варіанту.
Технічний розрахунок для II варіанту.
Техніко-економічне порівняння обох варіантів розрахунку.

3. Вибір схеми електропостачання заводу.

4. Технічний розрахунок внутрішнього електропостачання.

Вибір перерізу кабельних ліній.

Розрахунок струмів короткого замикання

Визначення ударних струмів трифазного короткого замикання.

Визначення теплового імпульсу.

Перевірка обраних кабелів на термічну стійкість.

Рекомендована література

1. Маліновський А.А., Хохулін Б.К. Основи електроенергетики та електропостачання: Підручник. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2007.– 380 с.
2. Козирський В.В., Волошин С.М. Основи електропостачання. – Біла Церква: Видавництво Білоцерківського національного аграрного університету, 2021. – 497с.
3. Мілих В.І., Павленко Т.П. Електропостачання промислових підприємств : Підручник для студентів електромеханічних спеціальностей. – Харків : ФОП Панов А. М., 2016. – 272 с.
4. Маліновський А. А., Хохулін Б. К. Основи електроенергетики та електропостачання. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2009.– 346 с.
5. Калюжний Д. М., Карюк А. О, Щербак І. Є. Конспект лекцій з курсу «Електропостачання та електрозбереження». – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 124 с.

Методичне забезпечення

1. К.В. Філімоненко. Електропостачання: курс лекцій для студентів очної і заочної форм навчання / Філімоненко К.В. – Сєверодонецьк: вид.СНУ ім. В.Даля., – 2019. – 283 с.